

Ustawa konstytucyjna Królestwa Polskiego z 1815

Tytuł II. Zaręczenia ogólne

Art.11. Religia katolicka-rzymska wyznawana przez największą część mieszkańców Królestwa Polskiego będzie, przedmiotem szczególniejszej opieki rządu, nie uwłaczając przez to wolności innych wyznań, które wszystkie bez wyłączenia, obrządki swe całkowicie i publicznie pod protekcją rządu odbywać mogą. Różność wyznań chrześcijańskich, nie będzie stanowić żadnej w używaniu praw cywilnych i politycznych.

Art.12. Duchowieństwo wszystkich wyznań, jest pod protekcją i dozorem praw i rządu.

Art.13. Fundusze posiadane teraz przez duchowieństwo katolicko-rzymskie i przez duchowieństwo grecko-unickie, jako też te, które mu nadamy przez szczególne postanowienie, będą uznane za własność niewzruszoną i wspólną całej hierarchii duchownej, skoro rząd wskaże i przeznaczy wzwyż wspomnianemu duchowieństwu dobra narodowe składające mające jego uposażenie.

Art.14. W senacie Królestwa Polskiego zasiadać będzie tyle biskupów obrzędu katolicko-rzymskiego ile prawo oznaczy województw. Zasiadać będzie prócz tego biskup grecko-unicki.

Art.15. Duchowieństwo wyznania ewangelicko-augsburskiego i wyznania ewangelicko-reformowanego, używać będzie wsparcia rocznego, które im nadamy.

Art.16. Wolność druku jest zaręczona. Prawo przepisze środki ukrócenia jej nadużyć.

Art.17. Prawo rozciąga swą opiekę zarówno do wszystkich obywateli bez żadnej różnicy stanu i powołania.

Art.18. Starodawne prawo kardynalne: *neminem captivari permittemus nisi iure victum*, stosować się będzie do wszystkich mieszkańców wszelkiego stanu, podług następujących prawideł.

Art.19. Nikt nie będzie mógł być zatrzymanym, tylko podług form i w przypadkach prawem oznaczonych.

Art.20. Powody zatrzymania powinny być natychmiast oznajmione na piśmie osobie zatrzymanej.

Art.21. Każda osoba zatrzymana, stawioną będzie najpóźniej w trzech dniach przed sąd właściwy, końcem jej wybadania lub osądzenia podług form przepisanych. Jeżeli będzie uniewinnioną przez pierwsze śledztwo, wróconą jej natychmiast wolność zostanie.

Tytuł III. O rządzie

Rozdział I. O królu

Art.42. Król mianuje arcybiskupów i biskupów różnych wyznań, sufraganów, prałatów i kanoników.

Art.45. Wszyscy nasi następcy do Królestwa Polskiego powinni się koronować, jako królowie polscy w stolicy, podług obrządku jaki ustanowimy, i wykonają następującą przysięgę: „Przysięgam i przyrzekam przed Bogiem i na Ewangelię, iż ustawę konstytucyjną zachowywać i zachowania jej wszelkimi siłami przestrzegać będę”.

Rozdział III. O namiestniku i o radzie stanu

Art.69. Namiestnik przedstawia do nominacji królewskiej podług osobnego urzędzenia po dwóch kandydatów na każde miejsce wakujące arcybiskupa, biskupa, senatora, ministra, sędziego trybunału najwyższego, radcy stanu i referendarza. (...)

Rozdział IV. O wydziałach rządowych

Art.76. Wykonywanie praw powierzone będzie różnym wydziałom rządowym, jak niżej: komisji wyznań religijnych i oświecenia publicznego; komisji sprawiedliwości, wybranej spośród członków trybunału najwyższego; komisji spraw wewnętrznych i policji; komisji wojny; komisji przychodów i skarbu. Każda z tych komisji zostawać będzie pod prezydencją i kierunkiem ministra tym końcem mianowanego.

Art.79. Statut organiczny oznaczy skład i atrybucje komisji oświecenia publicznego, jako też i sądownictwa.

Rozdział II. O senacie

Art.108. Senat składa się: z książąt krwi cesarsko-królewskiej, z biskupów, z wojewodów, z kasztelanów.

Rozdział III. O izbie poselskiej

Art.118. Izba poselska składa się: Z siedemdziesięciu siedmiu posłów wybranych na sejmikach czyli zgromadzeniach szlachty, licząc po jednym pośle z każdego powiatu. Pięćdziesiąt i jeden deputowanych od gminów. W izbie poselskiej prezyduje marszałek wybrany z jej grona a od króla mianowany.

Rozdział V. O zgromadzeniach gminnych

Art.131. Do zgromadzeń gminnych przypuszczonym będzie: Każdy obywatel właściciel nieszlachcic, opłacający z swej własności gruntowej jaki bądź podatek. Każdy rękodzielnik i przełożony nad czeladzią warsztatową, każdy kupiec mający własny zapas w sklepie lub magazynie wartości dziesięciu tysięcy złotych polskich. Wszyscy plebani i wikariusze. Profesorowie, nauczyciele i inne osoby mające sobie powierzone oświecenie publiczne. Każdy artysta znakomity z talentów, znajomości lub przysług uczynionych, bądź handlowi, bądź kunsztom.

Art.133. Listę właścicieli mających prawo do wotowania na zgromadzeniach gminnych układać będzie rada wojewódzka. Listę rękodzielników, kupców i obywateli znakomitych z talentów i przysług, komisja spraw wewnętrznych. Listę plebanów i wikariuszów, jako też urzędników oświecenia, komisja wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

*

Uznawszy w naszym sumieniu, iż niniejsza ustawa konstytucyjna odpowiada Naszym ojcowskim zamiarom, dążącym do utrzymania we wszystkich klasach poddanych Naszych Królestwa Polskiego pokoju, zgody i jedności tak potrzebnej dla ich swobodnego bytu i do ustalenia szczęśliwości którą im pragniemy zjednać - nadaliśmy i nadajemy im niniejszą ustawę konstytucyjną, którą przyjmujemy za siebie i za Naszych następców. Nakazujemy nadto wszystkim władzom publicznym jej wykonanie.

Działo się w zamku Naszym królewskim w Warszawie, dnia 27 listopada 1815 r.

Aleksander

[Druk w Dzienniku Praw 1815-1816 T.1, nr 1.]

(Publikacja: 23-07-2002 Ostatnia zmiana: 08-11-2003)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1378) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1378>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest

zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl